

народні свята, які вимагає від них програма, глибоко не занурюючись в багату українську культуру, тому в дітей не формуються національні цінності, а лише з'являються фрагментарні знання про свій народ.

Сьогодні, коли молодь деградує морально, духовно та фізично, коли свідомих українців – патріотів своєї Батьківщини – стає все менше, ми маємо звернутися до тих духовних цінностей, які завжди несли в собі реальний зміст: мова, фольклор, традиції, звичаї, обряди, культура.

УДК 373.2.025(477)

Л.І.МЕЛЕНЕЦЬ

Інститут післядипломної педагогічної освіти
Київського університету імені Бориса Грінченка

ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ РОБОТИ З ДІТЬМИ ЗА ПРОГРАМОЮ «Я- КИЯНИН»

Дошкільна освіта ХХІ століття потребує радикальних змін у своєму статусі й соціальному призначенні, принципах і напрямках функціонування. Визнаючи пріоритетну роль дошкільної освіти у вихованні молодого покоління – жителів мегаполісу, творча група кафедри методики та психології дошкільної і початкової освіти Інституту післядипломної педагогічної освіти (ІППО) Київського університету імені Бориса Грінченка розробила для педагогічних працівників столичної дошкільної освіти та батьків, які виховують дітей старшого дошкільного віку, регіональну парціальну програму «Я – киянин».

Методологічними засадами побудови дошкільної освіти в сучасних дошкільних закладах столиці України вважаємо ідеї природодоцільності та культуровідповідності виховання дітей, сформульовані Ф.А.В. Дістервегом [1] у ХІХ ст. Німецький педагог-демократ наполягав на гнучкому поєднанні цих принципів як важливої вимоги до педагогічної діяльності, збагачуючи при цьому природовідповідність культуровідповідністю. Діяльність буде безрезультатною, якщо вона не відповідає вимогам сучасності й розрахована на ідеальні умови, яких насправді не існує.

Зміст діалектичної пари принципів за декілька сотень років збагатився значними інтелектуальними ресурсами. Сьогодні прийшло розуміння, що світ культури так само різноманітний, як і світ природи, а освіта є тільки там, де є жива культура, що розвивається. Сьогоднішнє розуміння ідеї природовідповідності виявляє симпатію до особистості, до варіативності її якісних проявів у світі культури.

Автори програми «Я – киянин» створили прецедентну ситуацію в житті столичних освітян-дошкільників: презентували модель ознайомлення маленьких киян із безпечним/небезпечним, зручним/незручним життям у мегаполісі з урахуванням особливостей урбанізованого соціуму, природи, культури.

Метою освітньої Програми є ефективне залучення соціокультурних, природних, історичних особливостей столичного регіону до освітнього процесу дошкільного навчального закладу задля створення умов для повноцінного буття дошкільників, виховання любові та почуття причетності до життя свого міста.

Програма містить оптимальний комплекс розвивальних і виховних напрямів організації життєдіяльності дітей старшого дошкільного віку та орієнтує на вирішення освітніх завдань щодо охорони і підтримки здоров'я дитини, ознайомлення з природою і культурою столиці, побудови позитивних взаємин із дорослими та однолітками. Звернено увагу на необхідність опікування створенням інклюзивного середовища в дошкільних закладах, що має задовольнити базові потреби всіх учасників освітнього процесу: дітей з особливими потребами, їхніх батьків та працівників.

Педагогам при виборі змісту, форм і методів роботи з дітьми запропоновано вийти за рамки штучно створеного буття в приміщенні закладу і звернути увагу на широкий простір довкілля. Обов'язковою умовою має бути врахування індивідуальних особливостей дитини, освітнього та матеріального рівня батьків, етнічної належності, характеру родини, її віросповідання.

У Програмі присутні чотири розділи: «Здоров'я дитини», «Природа рідного міста», «Культура мого міста», «Ми – кияни», проте відсутні регламентовані норми визначення рівня знань та вмінь дитини. Широкий обсяг змістового матеріалу передбачає його вибірковість відповідно до освітніх завдань щодо ознайомлення, ставлення, апробації моделей поведінки в царині культурної атмосфери, природної своєрідності, ціннісних пріоритетів, домінуючих норм, традицій, стилю взаємин жителів.

Автори програми звертають увагу на один із напрямів гуманістичної педагогіки – педагогіки «емпауермент» (з англ. empowerment – мотивація, натхнення до дії). Педагог, який сам є суспільно активним жителем Києва, справжнім другом рідного міста, знає його історію, показує приклад внесків у створення соціокультурного ландшафту столиці, він – порадник, ентузіаст, фасилітатор, координатор у змозі підсилювати в дітей мотивацію до пізнання, надихати на дії, підтримувати сили і культивувати натхнення у захисті довкілля, дотримання та пропаганди здорового способу життя [2].

У м. Києві налічується понад 600 дошкільних закладів різних типів і форм власності, в яких Базовий компонент дошкільної освіти реалізується, здебільшого, програмою виховання і навчання дітей від 2 до 7 років «Дитина» (2010) та навчально-методичним забезпеченням, що затверджено МОН України. Програму «Я – киянин» створено на виконання Міської цільової програми «Освіта Києва. 2011-2015 рр.», відповідно до

інструктивно-методичного листа щодо розроблення програм для дошкільної освіти [3] та рекомендовано Вченою радою ІППО Київського університету імені Бориса Грінченка (протокол № 4 від 22 січня 2015 року). Адаптація програми відбуватиметься протягом 2015-2016 н/р у рамках регіонального науково-педагогічного проекту «Я – КИЯНИН».

Література

1. Дистервег Ф.А.В. О природосообразности и культуросообразности в обучении [Текст] / Ф.А.В. Дистервег // Избр. пед. соч. – М. : АПН РСФСР, - 1956. – С. 227-235.
2. Я – киянин. Регіональна парціальна програма розвитку дітей старшого дошкільного віку [Текст]. – Київ : ТОВ «Видавництво Зірка», 2015. – 104 с.
3. Про розроблення програм для дошкільної освіти. Інструктивно-методичний лист МОНмолодьспорт № 1/9-152 від 28.02.13р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/34830/> - Назва з екрана.

УДК 373.31.12:331.54

МІМЕЛЬНИК, ТІМОЛНАР
Мукачівський державний університет

ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

В умовах модернізації системи освіти в Україні особливої актуальності набувають питання підвищення професійної майстерності вчителів початкової школи, їх професіоналізму та психологічної культури. Адже сучасне суспільство потребує компетентного педагога, здатного до прийняття нових ідей, нестандартних рішень, активної участі в інноваційних процесах. Розв'язання цих завдань під силу тільки компетентному висококваліфікованому педагогу, який володіє відповідною теоретичною та методичною підготовкою, має необхідні особистісні якості.

Аналіз сутності і змісту педагогічної майстерності вчителя в психолого-педагогічній літературі засвідчив, що означена проблема не є новою. Вагома частка у розробці проблеми педагогічної майстерності належить працям І.А.Зязюна, А.С.Макаренка, В.А.Семиченко, В.О.Сухомлинського, Л.О.Хомич та ін.

Узагальнення вітчизняного та зарубіжного досвіду дає можливість визначити педагогічну майстерність як своєрідний сплав особистісної культури, знань і світогляду вчителя, його всебічної теоретичної підготовки з досконалим володінням прийомами навчання й виховання, педагогічною технологією та передовим досвідом. Його діяльність ґрунтується на свідомому бажанні стати майстром педагогічної справи, переконанні в тому, що майстерність забезпечує не лише високу результативність праці, а й почуття задоволення, утвердження себе як фахівця високого гатунку [3].